

بنام خدا
دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
دانشکده داروسازی
قالب نگارش طرح درس

مخاطبان: دانشجویان دکتری

عنوان درس: گیاهان دارویی عملی، روزانه ۹۶ و خارجی

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد عملی

ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر:

پیش نیاز: ندارد

ارائه دهنده طرح درس: دکتر یلدا شکوهی نیا

زمان ارائه درس: شنبه ها (۱۶-۱۸)

مدرس: دکتر یلدا شکوهی نیا، دکتر مدرسی

و سه شنبه ها (۱۶-۱۴ و ۱۸-۱۶)

هدف کلی درس:

آشنایی با شکل ظاهری گیاهان دارویی موجود در بازار، آشنایی با اندامهای مختلف موجود در گیاه بعنوان شاخص شناسایی، یادگیری رده بندی گیاهان موجود

اهداف کلی جلسات: (جهت هر جلسه یک هدف)

- ۱- شناسایی چندین گیاه در سطح خانواده و گونه به روش ماکروسکوپی
- ۲- شناسایی چندین گیاه در سطح خانواده و گونه به روش ماکروسکوپی
- ۳- شناسایی گیاهان و تعیین گونه آنها به روش میکروسکوپی
- ۴- شناسایی گیاهان و تعیین گونه آنها به روش میکروسکوپی
- ۵- شناسایی گیاهان و تعیین گونه آنها به روش میکروسکوپی

اهداف ویژه رفتاری به تفکیک اهداف کلی هر جلسه

جلسه اول

هدف کلی: شناسایی چندین گیاه در سطح خانواده و گونه به روش ماکروسکوپی
اهداف ویژه: در پایان دانشجو قادر خواهد بود

۱. از روی شکل ظاهری گیاه (ریخت شناسی، رنگ، بو، چشایی و لمسی) گیاهان را در سطح خانواده و گونه شناسایی کند.
۲. از روی شکل و ساختمان برگها و گلهای خشک شده گیاهان عطاری موجود در بازار آنها را شناسایی کنند.

جلسه دوم

- هدف کلی: شناسایی چندین گیاه در سطح خانواده و گونه به روش میکروسکوپی
- اهداف ویژه: در پایان این جلسه دانشجو قادر خواهد بود
۱. از روی شکل ظاهری گیاه (ریخت شناسی، رنگ، بو، چشایی و لمسی) گیاهان را در سطح خانواده و گونه شناسایی کند.
 ۲. از روی شکل و ساختمان دانه، میوه، پوست و سرشاخه خشک شده گیاهان عطاری موجود در بازار آنها را شناسایی کنند.

جلسه سوم

- هدف کلی: شناسایی گیاهان و تعیین گونه آنها به روش میکروسکوپی
- اهداف ویژه: در پایان دانشجو قادر خواهد بود
۱. با تهیه لام از پودر گیاه و یافتن شاخص های گیاه، شناسایی گیاه در سطح گونه.
 ۲. شناسایی برگ گیاه سنا با شاخصهای: روزنه پاراسیتیک، تریکوم یا کرک مضرس، کریستال
 ۳. شناسایی برگ گیاه مریم گلی با شاخصهای: روزنه دیاسیتیک، تریکوم یا کرک شلاقی.
 ۴. شناسایی گل بابونه با شاخصهای: پولن تری پورات، پارانشیم یسک دار، سلولهای برجسته کلاله، یاخته ترشچی و کریستال.
 ۵. شناسایی گل پنیرک با شاخصهای: پولن پلی پورات، تریکوم شلاقی، کریستال و اندوتسیوم.

جلسه چهارم

- هدف کلی: شناسایی گیاهان و تعیین گونه آنها به روش میکروسکوپی

اهداف ویژه: در پایان دانشجو قادر خواهد بود

۱. با تهیه لام از پودر گیاه و یافتن شاخص های گیاه، شناسایی گیاه در سطح گونه.
۲. شناسایی دانه کتان با شاخصهای: اپیدرم حاوی موسیلاژ، سلولهای سنگفرشی و حلقوی، سلولهای پارانشیمی مغز حاوی دانه روغن و نشاسته.
۳. شناسایی میوه فلفل با شاخصهای: پریکارپ حاوی سلولهای استانسل، حفره های ترشحي و بافت اندوکارپ و میوه حاوی پارانشیم دارای روغن و نشاسته.
۴. شناسایی میوه انیسون با شاخصهای: اپیدرم پریکارپ دارای کرکهای غیر ترشحي، سلولهای تخته فرشی و حفره های ترشحي و پارانشیم حاوی روغن، نشاسته و کریستال.

جلسه پنجم

هدف کلی: شناسایی گیاهان و تعیین گونه آنها به روش میکروسکوپی

اهداف ویژه: در پایان دانشجو قادر خواهد بود

۱. با تهیه لام از پودر گیاه و یافتن شاخص های گیاه، شناسایی گیاه در سطح گونه.
۲. شناسایی اندام هوایی آویشن با شاخصهای: کرک طپانچه ای، روزنه دیاسیتیک، بافت اسکلرانسیم ساقه، اپیدرم گلبرگ و پولن هگزاکولپات.
۳. شناسایی اندام هوایی دم اسب با شاخصهای: روزنه قلوه ای، کریستال روزت و آوند.
۴. شناسایی ریشه شیرین بیان با شاخصهای: کریستال سوزنی، آوند چوبی منقوط، نشاسته و بافت چوبی.
۵. شناسایی پوست دارچین با شاخصهای: سلولهای دوکی، سلولهای استانسل، کریستال سوزنی، نشاسته و سلولهای حاوی اسانس.

منابع:

۱. تجزیه و شناسایی مواد دارویی گیاهی به روش میکروسکوپی و کروماتوگرافی، گیاهان شفابخش، هادی صمصام شریعت.

۲. Trease and Evans pharmacognosy, Evans and William Charles, 2002

روش تدریس:

- نوشتن روی تخته سفید
- مشاهده گیاهان دارویی چیده شده روی میز
- انجام آزمایشات عملی (تهیه لام و مشاهده با میکروسکوپ)
- پرسش و پاسخ

رسانه های کمک آموزشی

- ویدئو پروژکتور
- تخته سفید
- میکروسکوپ

سنجش و ارزیابی

آزمون	روش آزمون	نمره	تاریخ
آزمون پایان ترم	- ارایه گزارش کار و جواب آزمایشات	- ۵۰٪ نمره	
	- آزمون ماکروسکوپی (مشاهده گیاهان بازار و شناسایی) - آزمون میکروسکوپی (مشاهده لام زیر میکروسکوپ و شناسایی اندام گیاه و گونه گیاه)	- ۵۰٪ نمره	

مقررات درس و انتظارات از دانشجو:

- از دانشجویان گرامی انتظار می رود که با توجه به اهمیت درس و تعداد واحد و توجه به محدودیت زمانی و فشردگی مطالب جهت هرچه بهتر برگزار شدن این درس به نکات زیر توجه وافر نمایند:
- ۱- حضور منظم و دقیق در کلاس

- ۲- رعایت قوانین آزمایشگاه جهت بهتر برگزار شدن کلاس
- ۳- انجام دقیق آزمایشات عملی جهت یادگیری بهتر
- ۴- مطرح شدن سوالات در ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر (یک روز قبل از کلاس)

جدول زمانبندی درس

روز و ساعت جلسه: شنبه ها (۱۶-۱۸) و سه شنبه ها (۱۶-۱۸ و ۱۴-۱۶)

روش تدریس: استفاده از پاورپوینت، نوشتن روی تخت سیاه، پرسش و پاسخ- وسیله کمک آموزشی: ویدئو پروژکتور، تخته سیاه

جدول زمانبندی درس

نام درس: گیاهان دارویی عملی تعداد واحد: ۱ نوع درس: عملی

روز و ساعت برگزاری درس: شنبه ها (۱۶-۱۸) و سه شنبه ها (۱۶-۱۸ و ۱۴-۱۶)

مکان برگزاری درس: آزمایشگاه آموزشی گروه

فراگیرندگان: دانشجویان ورودی روزانه ۹۶ و خارجی مدرسین: دکتر شکوهی نیا و دکتر مدرسی

مسئول درس: دکتر شکوهی نیا

شماره جلسه	تاریخ جلسه	عنوان مبحث جلسه	مدرس جلسه
۱		گیاهان دارویی موجود در بازار (عطاری ها) ۱	دکتر شکوهی نیا
۲		گیاهان دارویی موجود در بازار (عطاری ها) ۲	دکتر شکوهی نیا
۳		پودر شناسی گیاهان داروئی حاوی برگ و گل	دکتر شکوهی نیا
۴		پودر شناسی گیاهان داروئی حاوی دانه و میوه	دکتر شکوهی نیا
۵		پودر شناسی گیاهان داروئی حاوی پوست و ریشه	دکتر شکوهی نیا